

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Poročilo o trgu elektronskih medijev in delu agencije za četrto četrtletje 2016

Vsebina

1. Uvod.....	3
2. Poslovanje slovenskih televizijskih in radijskih medijev	5
3. Televizijski trg.....	5
3.1. Splošni akt o tematskih televizijskih programih.....	6
3.2. Nadzor programskih obveznosti televizijskih programov.....	6
3.3. Klasično in digitalno oglaševanje v letu 2017.....	7
4. Radijski trg.....	8
4.1. Nadzor programskih obveznosti radijskih programov.....	9

1. Uvod

Agencija je pripravila poročilo o svojem delu in določene podatke o trgu elektronskih medijev za zadnje četrletje leta 2016.

Četrletno poročilo vsebuje pregled novo izdanih radijskih in televizijskih dovoljenj ter opis stanja v zvezi z aktualnimi javnimi razpisi. Konec leta je bil namreč objavljen javni razpis za dodelitev štirih pravic razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije. Rok za oddajo ponudb se izteče konec meseca januarja 2017, postopek pa se bo z javnim odpiranjem nadaljeval v začetku meseca februarja.

Agencija je v tem obdobju objavila tudi Splošni akt o tematskih programih, ki je že v veljavi, in uvaja licenciranje televizijskih tematskih programov. Z njegovo uveljavitvijo in pridobitvijo oziroma spremembo dovoljenja za izvajanje dejavnosti bodo televizijski programi izvzeti iz izvajanja določenih zakonskih programskih obveznosti.

Potem ko je Agenciji v prejšnjem četrletju uspelo vzpostaviti informacijsko podprt sistem za klasifikacijo in označevanje otrokom in mladoletnikom potencialno škodljivih programskih vsebin v linearnih in nelinearnih avdiovizualnih medijskih storitvah in spletni portal za medijsko opismenjevanje otrok in njihovih staršev www.gledoskop.si, je nadaljevala z aktivnostmi za njegovo uveljavitev in sistematično začela polniti bazo s klasifikacijami avdiovizualnih programskih vsebin.

Agencija je v tem obdobju v pretežnem delu zaključila tri večje sistematične inšpekcijske nadzore, ki so zahtevali večje število kadrovskih resursov in časovnega vložka. Prvi inšpekcijski nadzor je zajel izpolnjevanje programskih zahtev iz veljavnih radijskih dovoljenj za izvajanje dejavnosti. Agencija je pri tem zaznala številne kršitve in odstopanja od zavez izdajateljev iz njihovih veljavnih dovoljenj, tj. predvsem neizpolnjevanja posameznih deležev programskih zvrsti, ki so si jih v dovoljenja zapisali izdajatelji. Kljub kršitvam, ki so bile ugotovljene v prvi fazi inšpekcijskega nadzora, pa Agencija ugotavlja, da so kasneje vsi izdajatelji, ki jim je bila izdana odločba z rokom za odpravo nepravilnosti, in je ta rok že potekel, izpolnili svojo obveznost in uskladili predvajanje programa z veljavnim dovoljenjem.

Agencija je prav tako zaključila s pretežnim delom drugega sistematičnega inšpekcijskega nadzora nad izpolnjevanjem deležev slovenske glasbe v radijskih programih, pri čemer je bilo proti identificiranim kršiteljem izdanih pet odločb z rokom za odpravo nepravilnosti in en sklep o ustavitvi postopka, ker nepravilnosti niso bile ugotovljene. Agencija pri tem opaža, da so imeli izdajatelji kar nekaj težav s prilagoditvijo na novosti glede zagotavljanja deležev slovenske glasbe, ki jih je prinesla

AKOS

sprememba Zakona o medijih, dasiravno so bila odstopanja v večjem številu ugotovljenih kršitev procentualno manjše vrednosti. Obenem pa je Agencija prejela tudi zagotovila izdajateljev, da sprejemajo ustrezne ukrepe, s katerimi bodo zagotovili spoštovanje zakona.

Tretji sistematični nadzor je zajel pregled izpolnjevanja oglaševalskih deležev v vseh večjih slovenskih in tujih televizijskih programih v časovnem intervalu enega meseca. Pri tem sta bila identificirana dva tuja programa kršitelja, o čemer je Agencija že obvestila pristojna regulatorja. Postopki zoper izdajatelje slovenskih programov, v katerih so bile ugotovljene kršitve, pa so še v fazi izvajanja.

2. Poslovanje slovenskih televizijskih in radijskih medijev

Slovenski (televizijski) mediji so skupno gledano v letu 2015 poslovali pozitivneje v primerjavi z letom prej (skupno 2-odstotna rast na letni ravni). Opaznejšo rast prihodkov zasledimo pri družbah Pro Plus d.o.o., Antenna TV SL d.o.o., ASPN d.o.o. in ETV d.o.o. Je pa Antenna TV SL d.o.o. kot izdajateljica televizijskega programa Planet TV kljub opazni rasti prihodkov vseeno leto končala z izgubo. Ta je večja tudi pri družbah Čarli d.o.o. (Čarli TV) in Pro Plus d.o.o. Tudi večina ostalih televizijskih družb je glede na leto prej poslovala z izgubo. Predvsem se zdi zaskrbljujoč večji padec prihodkov izdajateljev manjših televizij, kot npr. VTV d.o.o., TV IDEA - KANAL 10 d.o.o., VI-TEL d.o.o., tudi MTV Adria d.o.o., IKO MEDIA PRO d.o.o. Programi nacionalne televizije so poslovali v podobnih finančnih okvirih kot leto prej.

Na področju radijskih medijev je družb, ki so v letu 2015 beležile rast prihodkov, več. Predvsem takšnih z več kot 9-odstotno rastjo, in sicer: Radio Center d.o.o., Megaline d.o.o., Regionalna radijska postaja radio Kum Trbovlje d.o.o., Radio Kranj d.o.o., Radio 94 d.o.o. in Radio Triglav Jesenice d.o.o. Z nekoliko manjšim odstotkom, a še vedno z rastjo na letni ravni se lahko pohvalijo družbe Infonet media d.d., RC marketing d.o.o., Radio Tednik Ptuj d.o.o., Radio City d.o.o., UNIVOX d.o.o. in Radio 94 d.o.o. Najbolj drastično so se prihodki znižali družbi HIT FM d.o.o. (Radio HIT). Sicer pa, kar zadeva višino prihodkov, na prvem mestu še naprej vztraja družba Infonet media d.d. s skoraj devetimi milijoni evrov letnega prometa, sledi ji Radio Center, ki je z družbo RC Marketing skupaj ustvaril za tri milijone evrov čistih prihodkov, nato pa po vrsti še družbe s prometom nad milijonom evrov: RGL d.o.o., Radio tednik Ptuj d.o.o. in Radio City d.o.o. (vir: Marketing magazin).

3. Televizijski trg

Konec leta 2016 je bilo po podatkih iz uradne evidence imetnikov dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti veljavnih 92 dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti.

V zadnjem četrletju 2016 je Agencija zaključila štiri upravne postopke s področja dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti, od tega sta bila dva začeta na zahtevo stranke, dva sta bila začeta po uradni dolžnosti. Izdani sta bili dve novi dovoljenji za izvajanje televizijske dejavnosti, za televizijski program TV Sponka in za televizijski program TV+ , ki je namenjen izključno oglaševanju in televizijski prodaji. V preostalih dveh primerih se je spremenilo ime medija oz. podatki o imetniku dovoljenja.

Eno dovoljenje (MEDIA TV) je prenehalo veljati po samem zakonu, saj je prenehal obstajati imetnik dovoljenja.

Agencija je konec decembra 2016 objavila javni razpis za dodelitev štirih pravic razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije. Zainteresirani ponudniki so vabljeni, da do 31. 1. 2017, do 12. ure, predložijo ponudbe. Sicer s pravico razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije aktivno že razpolaga triindvajset izdajateljev televizijskih programov, šestnajst na večjih geografskih območjih, sedem pa na manjših lokalnih območjih.

3.1. Splošni akt o tematskih televizijskih programih

Agencija je zaključila aktivnosti v zvezi s pripravo splošnega akta o tematskih televizijskih programih. Agencija je dne 28. 10. 2016 v Uredbenem delu Uradnega lista Republike Slovenije, št. 67/2016, namreč objavila Splošni akt o tematskih televizijskih programih. Splošni akt določa vrste tematskih televizijskih programov, njihove značilnosti oziroma programske vsebine, ki jih ti programi lahko razširjajo, programske zahteve, ki jih mora izdajatelj določiti v svoji vlogi, in pogoje, pod katerimi jih lahko spreminja. Splošni akt je začel veljati 15. dan po objavi v Uradnem listu RS.

Tematski televizijski program je televizijski program, ki je namenjen specifičnemu segmentu gledalcev, in prek katerega se razširja izključno ena tema ali predvaja izključno istovrstne oziroma sorodne žanre. Tematski televizijski programi bodo deležni izjeme od obveznosti izpolnjevanja določenih zakonsko predpisanih programskih kvot, kot so lastna produkcija in slovenska avdiovizualna dela.

Agencija do konca leta 2016 ni izdala nobenega dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti za tematski program.

3.2. Nadzor programskih obveznosti televizijskih programov

Agencija je v mesecu oktobru izvedla obširno raziskavo nad oglaševalskimi deleži v slovenskih in tujih televizijskih programih. V časovnem intervalu enega meseca je preverila petnajst najbolj gledanih tujih televizijskih programov, ki se razširjajo v Republiki Sloveniji preko kabelskih in IP televizijskih sistemov pretežno s slovenskimi oglasi in večinoma tudi s slovenskimi podnapisi, vendar na podlagi 4. člena Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah ne sodijo pod jurisdikcijo Republike Slovenije,

temveč so licencirani v eni izmed držav članic EU, pod katere jurisdikcijo tudi sodijo. Analiza je pokazala, da večina tujih televizijskih programov upošteva zakonsko določbo dovoljenega 12-minutnega oglaševanja na uro, medtem ko je bilo več prekoračitev ugotovljenih pri programih Travel Channel in TLC. Agencija je o svojih ugotovitvah obvestila pristojna nacionalna regulatorja in ju zaprosila za ukrepanje.

V postopku nadzora nad slovenskimi programi je bilo zajetih enajst televizijskih programov. Proti kršiteljem so bili uvedeni prekrškovni postopki, ki so še v teku in bodo predmet naslednjega četrletnega poročila.

Agencija je v zadnjem četrletju 2016 obravnavala tudi številne prijave gledalcev televizijskih programov, v večini primerov aktualne narave (s področja oglaševanja, predvajanja spornih programskih vsebin, spodbujanja k nestrpnosti ipd.). Prijave so bile tako vezane na predvajane televizijske programske vsebine tega obdobja in v posameznih primerih tudi podlaga za uvedbo inšpekcijskih postopkov, ki so trenutno še v teku in bo v njih poročano v naslednjih poročilih.

3.3. Klasično in digitalno oglaševanje v letu 2017

Agencija redno sledi trendom na oglaševalskem trgu, saj tudi na podlagi tamkajšnjih indecev določa prioriteto listo svojega nadzornega dela. Čeprav se zdi, tako namreč pričajo številni viri, da klasično oglaševanje, tj. oglaševanje v (primarno) televizijskem, radijskem in tiskanem mediju, izgublja boj s t. i. digitalnim oglaševanjem (mobilno oglaševanje, spletno videooglaševanje, družbeni mediji), pa po podatkih medijske agencije Carat (vir: Marketing magazin) to ne bo povsem držalo. Nenazadnje pa tudi Agencija pri svojem delu ne opaža bistvenega upada oglaševalskih programskih vsebin v televizijskem in radijskem mediju, pač pa kvečjemu bolj skoncentrirane in inovativnejše pristope oglaševalcev pri nagovarjanju gledalca–potrošnika, kar bi vsaj deloma lahko pripisali tudi sproščanju zakonskih zahtev na tem področju (npr. promocijsko umeščanje izdelkov, delno zaslonsko oglaševanje ipd.) in borbi za pozornost vedno bolj zahtevnega, podučenega in hkrati k drugim platformam odhajajočega gledalca. Agencija tudi (gl. npr. zgoraj) na področju oglaševalskih kvot opaža, da so vsaj pri večjih televizijskih programih te vseskozi okoli zakonske omejitve (seveda koncentrirano v oz. okoli *prime time* termina) ali pa jih v posameznih primerih tudi presegajo. Če se vrnemo k zgoraj navedeni trditvi, moramo zgolj kot zanimivost dodati izjemo, in priznati poraz pri tiskanih medijih, kjer je oglaševalski delež v nenehnem upadu, tako naj bi bilo tudi v prihodnjem letu. Druga dva medija t. i. klasičnega oglaševanja pa bosta tudi v prihodnjem letu beležila rast oglaševanja. Televizija naj bi tako zabeležila 2,3-odstotno rast, ob dejstvu, da je že v letošnjem letu to medij z največjim deležem svetovnega oglaševalskega kolača, 41,4 odstotka. Radijsko oglaševanje naj bi v

prihodnjem letu zabeležilo 2,4-odstotno rast oglaševalskih prihodkov. Ob podatku, da naj bi digitalno oglaševanje v prihodnjem letu zabeležilo 13,6-odstotno rast in je v letošnjem letu imelo 27,7-odstotni delež oglaševalskega kolača, seveda ne moremo trditi, da t. i. »novi« mediji ne predstavljajo resno konkurenco televiziji, ki mimogrede v letošnjem letu praznuje 75 obletnico prvega predvajanega oglasa, v boju za oglaševalska sredstva, a boj še zdaleč ni izgubljen.

4. Radijski trg

Po podatkih iz evidence imetnikov dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti, ki jo vodi Agencija, konec decembra 2016 število veljavnih dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti ostaja nespremenjeno, tj. 94. V primerjavi s tretjim četrtletjem se je spremenilo število izdajateljev radijskih programov, ki so povezani v katero od programskih radijskih mrež in imajo programsko radijsko mrežo vključeno v posamezno dovoljenje za izvajanje radijske dejavnosti. Dvanajst izdajateljev radijskih programov je povezanih v tri regionalne programske radijske mreže (Radio 1, Radio Center, Rock Radio). Ena tovrstna mreža (Radio 94) ni več vključena v dovoljenji za izvajanje radijske dejavnosti. Izdajatelja dveh radijskih programov ostajata povezana v regionalno mrežo lokalnih radijskih programov Primorski val, ki je tudi vključena v njuni dovoljenji za izvajanje radijske dejavnosti in s tem v njuna radijska programa.

S pravico razširjanja radijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije je konec leta 2016 aktivno razpolagalo devet izdajateljev radijskih programov.

Agencija je v zadnjem četrtletju rešila dvanajst upravnih zadev s področja dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti, od tega je bilo osem začetih na zahtevo stranke, štiri so bile začete po uradni dolžnosti. V šestih primerih so se spremenile osnovne programske zahteve, v dveh primerih sta bili dovoljenji za izvajanje radijske dejavnosti preneseni na drugi pravni osebi. V petih primerih se je spremenilo ime medija, v enem primeru pa so se spremenili podatki o imetniku dovoljenja.

Agencija je na vlogo Zavoda Mariborski radio Študent - MARŠ radijskemu programu Mariborski radio Študent - MARŠ, potem ko je ugotovila izpolnjevanje vseh zakonskih pogojev, dodelila status študentskega radijskega programa. Omenjeni status programa posebnega imena imata tako v tem trenutku dva radijska programa, poleg navedenega še radijski program Radio Študent.

4.1. Nadzor programskih obveznosti radijskih programov

Na področju radijskega trga je Agencija večinoma zaključila s sistematskim nadzorom nad izpolnjevanjem programskih zahtev iz dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti. Potem ko je bilo že v prejšnjem četrtnem poročilu poročano, da 1. program Radia Slovenija - Prvi in RADIO SLOVENIJA, drugi program - PROGRAM VAL 202 oddajata svoj program v skladu z veljavnima dovoljenjema in jima je bil izdan sklep o ustavitvi postopka, je nadzor do tega trenutka pri glavnini drugih radijskih programov, pri katerih so bile ugotovljene nepravilnosti in jim je bila izdana inšpekcijska odločba z rokom za odpravo nepravilnosti, pokazal, da so izdajatelji pravočasno, v postavljenem roku uskladili predvajanje svojega programa v skladu z veljavnim dovoljenjem. S kontrolno analizo je bilo ugotovljeno, da sta izdajatelja naslednjih radijskih programov v celoti izvršila odločbo:

- Radio SI (gl. povezavo <http://www.akos-rs.si/odlocba-06120-6-2016-8>) in
- Radio Aktual (gl. povezavo <http://www.akos-rs.si/odlocba-06120-5-2016-13>).

Odločba z rokom za odpravo nepravilnosti je bila izdana tudi dvema izdajateljema, in sicer izdajatelju radijskega programa Radio City (gl. povezavo <http://www.akos-rs.si/odlocba-06120-4-2016-7>) in izdajatelju radijskega programa RA 1, ki mu rok za odpravo nepravilnosti še ni potekel. En nadzorni postopek pa je še v teku.

Agencija je v zadnjem četrtnem letu 2016 tudi v glavnem zaključila z inšpekcijskimi nadzori nad deleži slovenske glasbe v radijskih programih. Potem ko je Agencija prejela številne prijave proti radijskim izdajateljema, je sprva preverila posamezne časovne intervale vseh večjih radijskih postaj in v primeru ugotovljenih kršitev proti kršiteljem uvedla inšpekcijske postopke. Kontrolna analiza je v tej začetni fazi pokazala, da dva radijska programa, 1. program Radia Slovenija - Prvi in Radio 2 predvajata svoj program v skladu z zakonskimi zahtevami. Medtem ko so bili proti ostalim domnevnim kršiteljem uvedeni inšpekcijski postopki in izdane odločbe z rokom za odpravo kršitev:

- RADIO SLOVENIJA, drugi program - PROGRAM VAL 202 (gl. povezavo <http://www.akos-rs.si/odlocba-06120-7-2016-6>),
- Radio Center (gl. povezavo <http://www.akos-rs.si/odlocba-06120-8-2016-8>),
- Radio 1 (gl. povezavo <http://www.akos-rs.si/odlocba-06120-9-2016-12>),
- Radio HIT (gl. povezavo <http://www.akos-rs.si/odlocba-06120-10-2016-4>) in
- Rock Radio Ljubljana.

Agencija je s strani izdajateljev prejela obvestila o odpravi nepravilnosti in oddajanju programa v skladu z zakonskimi zahtevami (razen v dveh primerih, v prvem obvestila ni prejela, v drugem pa rok še ni potekel).

V enem primeru, tj. za radijski program RA SI se je izkazalo, da izdajatelj predvaja svoj program v skladu z zakonskimi zahtevami, zato je bil izdan sklep o ustavitvi postopka (gl. povezavo <http://www.akos-rs.si/sklep-06120-11-2016-4>).

Agencija ob zaključevanju zgornjega nadzora ugotavlja, da so imeli izdajatelji kar nekaj težav s prilagoditvijo na novosti glede zagotavljanja deležev slovenske glasbe, ki jih je prinesla sprememba Zakona o medijih, dasiravno so bila odstopanja v večjem številu ugotovljenih kršitev procentualno manjše vrednosti. Predvsem je bilo več težav opaziti pri interpretacijah pojma »slovenska glasba« in »glasba v slovenskem jeziku«. Agencija je več napačnih interpretacij izdajateljev zaznala tudi v zvezi z zmotnim tolmačenjem istočasnega predvajanja govorjene vsebine in glasbene podlage, ki ne všteva v čas predvajanja glasbe, ker Agencija tovrstno vsebino že všteva v čas posamezne druge programske vsebine.

Kot že omenjeno zgoraj, se Agencija zaveda, da gre za prve inšpekcijske nadzore po uveljavitvi zakonske spremembe, ravno tako tudi dejstva, da so izdajatelji potrebovali prehodni čas, ko so lahko implementirali spremembe v svoj program, v katerem, kot ugotovljeno, v večini primerov ni šlo za večja odstopanja, zaradi česar so bili kršiteljem tudi izrečeni lažji ukrepi odprave nepravilnosti v predpisanem roku. Izdajatelji so v večini primerov Agencijo tudi že obvestili, da so uskladili predvajanje programa s predpisanimi zakonskimi zahtevami, ob tem pa dodatno poročali tudi o ukrepih, ki so jih v ta namen sprejeli.